

**Tümosan Motor ve Traktör Sanayi
Anonim Şirketi**

**30 Eylül 2012 ara hesap dönemine ait finansal
tabloları**

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Bilanço	2
Kapsamlı gelir tablosu	3
Özkaynak değişim tablosu	4
Nakit akım tablosu	5
Finansal tablolara ilişkin dipnotlar	6 - 53

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihi itibariyle bilanço (Para birimi-Türk Lirası (TL))

	Dipnot referansları	Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Varlıklar		30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Dönen varlıklar		165.723.123	132.743.552
Nakit ve nakit benzerleri	5	534.976	288.474
Ticari alacaklar	8	57.211.968	31.485.477
İlişkili taraflardan alacaklar	26	1.184.620	986.243
Stoklar	9	74.258.362	79.909.072
Diğer dönen varlıklar	17	32.533.197	20.074.286
Duran varlıklar		158.709.382	145.871.009
Maddi duran varlıklar, net	10	75.108.668	82.621.444
Maddi olmayan duran varlıklar, net	11	661.442	528.805
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	13	370.082	1.676.679
İlişkili taraflardan alacaklar	26	82.425.792	60.975.839
Diğer duran varlıklar	17	143.398	68.242
Toplam varlıklar		324.432.505	278.614.561
Yükümlülükler			
Kısa vadeli yükümlülükler		165.022.337	123.240.954
Finansal borçlar	6	62.275.110	26.103.263
Ticari borçlar	8	68.284.868	85.860.314
İlişkili taraflara borçlar	26	2.707.424	4.978
Dönem karı vergi yükümlülüğü		5.556.873	2.283.955
Borç karşılıkları	14	5.699.939	5.161.229
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	16	286.887	333.770
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	17	20.211.236	3.493.445
Uzun vadeli yükümlülükler		6.469.979	13.357.477
Finansal borçlar	6	4.524.759	10.219.786
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	16	1.405.779	1.303.786
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		-	717.690
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	24	539.441	1.116.215
Özkaynaklar		152.940.189	142.016.130
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	18	105.000.000	55.950.000
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	18	85.576	85.576
Maddi duran varlık değerleme fonu		39.371.136	39.371.136
Geçmiş yıl zararları		(11.844.842)	(7.341.355)
Dönem net kârı		20.328.319	53.950.773
Toplam yükümlülükler ve özkaynaklar		324.432.505	278.614.561

İlişikte 6 ile 53'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait kapsamlı gelir tabloları (Para birimi-Türk Lirası (TL))

	Cari dönem			Geçmiş dönem	
		Bağımsız denetimden geçmemiş		Bağımsız denetimden geçmemiş	
	Dipnot referansları	1 Ocak- 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak- 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Esas faaliyet gelirleri					
Satış gelirleri	19	202.132.364	53.859.258	296.124.064	100.109.856
Satışların maliyeti (-)	19	(162.971.961)	(43.239.713)	(227.843.117)	(74.447.454)
Brüt kar		39.160.403	10.619.545	68.280.947	25.662.402
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	20	(1.105.378)	(569.520)	(1.043.926)	(462.699)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	20	(9.939.564)	(2.315.781)	(9.494.169)	(3.662.333)
Genel yönetim giderleri (-)	20	(4.213.480)	(1.437.995)	(2.882.314)	(1.148.042)
Diğer faaliyet gelirleri		1.440.315	(182.223)	2.522.966	1.605.919
Diğer faaliyet giderleri (-)		(409.868)	(112.494)	(2.279.283)	(279.077)
Faaliyet karı		24.932.428	6.001.532	55.104.221	21.716.170
Finansal gelirler	22	19.614.576	12.364.122	3.177.216	1.547.398
Finansal giderler (-)	23	(19.238.585)	(11.249.061)	(5.723.809)	(3.763.735)
Vergi öncesi kar		25.308.419	7.116.593	52.557.628	19.499.833
Vergi gideri					
- Dönem vergi gideri (-)	24	(5.556.873)	(696.677)	(11.039.614)	(3.094.519)
- Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	24	576.773	(711.765)	(127.539)	(1.139.989)
Net dönem karı		20.328.319	5.708.151	41.390.475	15.265.325
Diğer kapsamlı gelir/(gider):		-	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir					
Ana hissedarlara ait hisse başına kazanç (tam TL)	25	0,1936	0,0544	0,3942	0,1454
Ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı (1 TL'den ortalama hisse senedi)		105.000.000	105.000.000	105.000.000	105.000.000

İlişikte 6 ile 53'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait öz kaynak değişim tabloları (Para birimi Türk Lirası (TL))

	Sermaye	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Maddi duran varlık değerlendirme fonu (Not 2.3.1)	Geçmiş yıl karları/ (zararları) ve net dönem karı	Toplam
1 Ocak 2011	55.950.000	85.576	-	(7.341.355)	48.694.221
Net dönem karı	-	-	-	41.390.475	41.390.475
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	41.390.475	41.390.475
30 Eylül 2011	55.950.000	85.576	-	34.049.120	90.084.696
1 Ocak 2012	55.950.000	85.576	39.371.136	46.609.418	142.016.130
Transferler	49.050.000	-	-	(49.050.000)	-
Çıkışlar (*)	-	-	-	(9.404.260)	(9.404.260)
Net dönem karı				20.328.319	20.328.319
Toplam kapsamlı gelir				20.328.319	20.328.319
30 Eylül 2012	105.000.000	85.576	39.371.136	8.483.477	152.940.189

(*) 4 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla kısmi bölünme yoluyla kurulan Tümosan Dökümhane A.Ş. 'ye devredilen varlık ve yükümlülüklerin defter değerlerini ifade etmektedir

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait nakit akım tabloları (Para birimi Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş
	Dipnot referansları	1 Ocak- 30 Eylül 2012	1 Ocak- 30 Eylül 2011
Vergi öncesi net dönem karı		25.308.419	52.557.628
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit ile net dönem karı arasındaki mutabakat:			
Amortisman ve itfa ve tükenme payları	10, 11, 13	2.937.768	3.173.868
Kıdem tazminatı karşılığı	16	21.087	(195.503)
Şüpheli alacak karşılığı	8	-	173.766
Stok değer düşüklüğü karşılığı	9	730.437	2.207.333
Maddi duran varlık satış zararı	22	-	1.344.401
Kullanılmamış izin karşılığı	16	(46.883)	124.898
Garanti karşılığı, net	14	83.210	592.235
İskonto giderleri	8	450.654	233.349
Dava karşılığı	14	455.500	-
Faiz ve faktoring giderleri	23	7.512.063	407.091
Faiz gelirleri	22	(6.367.756)	(2.245.163)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		31.084.499	58.373.903
Varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişim			
Ticari alacaklar, net		(26.177.145)	(13.955.937)
İlişkili taraflarla ticari alacak/borç, net		(198.377)	4.294.572
Stoklar		3.955.990	(39.920.473)
Diğer dönen varlıklar		(12.458.914)	(18.936.458)
Diğer duran varlıklar		(75.156)	53.642
Ticari borçlar		(16.611.163)	46.294.935
Diğer kısa vadeli yükümlülükler ve borç karşılıkları		16.717.791	12.458.973
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		(717.691)	(1.666.222)
Ödenen kıdem tazminatları	16	80.906	114.050
Ödenen vergiler		(2.283.953)	-
İşletme faaliyetlerinde kullanılan /(sağlanan) net nakit		(6.683.213)	47.110.985
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit			
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	10, 11	(3.505.594)	(6.062.612)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışından sağlanan nakit		-	263.405
Alınan faizler		1.536	250.500
İlişkili taraflara verilen avanslar		(18.665.877)	(51.888.460)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(22.169.935)	(57.437.167)
Finansal faaliyetlerde kullanılan net nakit			
Alınan banka kredileri		50.487.952	19.940.378
Ödenen krediler ve finansal borçlar		(16.538.685)	(12.710.505)
Ödenen faiz		(7.512.063)	459.849
İlişkili taraflarla ticari olmayan işlemler, net		2.702.446	(163.563)
Finansal faaliyetlerden sağlanan net nakit		29.139.650	7.526.159
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net artı/ (azalış)		286.502	(2.800.023)
Dönem başı itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	248.474	4.032.812
Dönem sonu itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	534.976	1.232.789

İlişikte 6 ile 53'üncü sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (Para birimi Türk Lirası (TL))

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (eski adıyla Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) ("Tümosan" veya "Şirket"), 1975 yılında motor parçaları, aktarma organları ve benzeri teçhizatı üretmek amacıyla kurulmuş, ancak daha sonraları faaliyetlerini dizel motor ve traktör üretiminde yoğunlaştırmıştır. Türkiye'nin ilk dizel motor üreticisi olma özelliğini taşıyan Tümosan, aynı marka ile üretilen traktörlere dizel motor sağlaması yanında, diğer dizel motor araç üreten firmalara da uzun yıllar dizel motor üretimi gerçekleştirmiştir.

Şirket, 18 Ağustos 1998 tarihinde özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve Makine Kimya Enstitüsü Kurumu'na ait Şirket hisseleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmiş ve bir yıl içerisinde de özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasına karar verilmiştir.

Şirket'in 24 Nisan 2000 tarihinde yapılan ihalesine 4 firma katılmış, ihale sonucunda Anadolu Ortak Girişim Grubu birinci sırada ve Konya Selçuklu Ortak Girişim Grubu ikinci sırada yer almıştır. İhale sonucunda alıcı olarak belirlenen girişimcilere sırası ile yöneltilen satış sözleşmesinin belirlenen sürelerde imzalanmaması nedeniyle teminatları irat kaydedilmiş ve ihale olumlu olarak sonuçlandırılmamıştır.

İhale sonrasında faaliyetlerine kısıtlı olarak devam eden Tümosan, 7 Şubat 2003 tarihinde Sümer Holding'e bağlanmıştır.

Özelleştirilmesi amacıyla ikinci kez ihaleye 2004 yılında çıkmış ve Tümosan varlık satışı ile Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınarak 1 Temmuz 2004 tarihinde devir teslim işlemi tamamlanmıştır.

Şirket'in merkezi ve fabrikası, aşağıdaki adreslerde bulunmaktadır:

Genel müdürlük:

İstanbul Dünya Ticaret Merkezi A3 Blok Kat:8, 34149, İstanbul/Türkiye

Fabrika:

Büyükkayacak Mahallesi Aksaray Çevre Yolu Caddesi No:7/1 Selçuklu/Konya/Türkiye

Şirket'in ortakları ve paylarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	%78,18	%78,18
Muzaffer Albayrak	%6,27	%6,27
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	%3,11	%3,11
Bayram Albayrak	%3,11	%3,11
Nuri Albayrak	%3,11	%3,11
Kazım Albayrak	%3,11	%3,11
Mustafa Albayrak	%3,11	%3,11
	%100	%100

Şirket, ana hissedarı Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmakla beraber, Albayrak Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla Şirket'in çalışan ortalama beyaz yakalı personel sayısı 99 (31 Aralık 2011 - 99), mavi yakalı personel sayısı ise 288 (31 Aralık 2011- 306)'dir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Uygulanan finansal raporlama standartları

Şirket'in finansal tabloları, SPK tarafından kabul edilen finansal raporlama standartlarına ("SPK Finansal Raporlama Standartları") uygun olarak hazırlanmaktadır. SPK, Seri: XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ile işletmeler tarafından düzenlenecek finansal raporlar ile bunların hazırlanması ve ilgililere sunulmasına ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemektedir. Bu tebliğe istinaden, işletmelerin finansal tablolarını Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UMS/UFRS")'na göre hazırlamaları gerekmektedir. Ancak Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS'nin Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlananlardan farkları Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından ilan edilinceye kadar UMS/UFRS'ler uygulanacaktır. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, KGK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") esas alınacaktır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Dolayısıyla finansal tablolarda, 1 Ocak 2005 tarihinden başlamak kaydıyla, UMSK tarafından yayımlanmış UMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardı uygulanmamıştır.

Finansal tabloların hazırlanış tarihi itibarıyla, finansal tablolar, SPK'nın Seri: XI, No: 29 sayılı tebliği ve bu tebliğe açıklama getiren duyuruları çerçevesinde, UMS/UFRS'nin esas alındığı SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. finansal tablolar ve notlar, SPK tarafından 14 Nisan 2008 ve 9 Ocak 2009 tarihli duyuruları ile uygulanması tavsiye edilen formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur.

Şirket, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve finansal tablolarının hazırlanmasında, SPK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Finansal tablolar, kanuni kayıtlara SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. Finansal tablolar 31 Aralık 2011 tarihinde yeniden değerlendirme modeline geçilen arsalar haricinde maliyet esaslı baz alınarak hazırlanmıştır.

Şirket'in SPK'nın Seri: XI, 29 No'lu tebliğ uyarınca hazırlanmış 30 Eylül 2012 tarihli bilançosu ve 30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait kapsamlı gelir tabloları, özkaynak değişim tabloları, nakit akım tabloları ve dipnotları 2 Kasım 2012 tarihinde Şirket Yönetimi tarafından yayınlanmak üzere onaylanmıştır. Genel Kurul'un ve çeşitli düzenleyici kuruluşların finansal tabloları tashih etme hakkı vardır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket'in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait ara dönem finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş standartlar ve UFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Şirket'in mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

UMS 12 Gelir Vergileri Esas Alınan Varlıkların Geri Kazanımı (Değişiklik)

UMS 12, i) aksi ispat edilene kadar hukuken geçerli öngörü olarak, UMS 40 kapsamında gerçeğe uygun değer modeliyle ölçülen yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki ertelenmiş verginin gayrimenkulün taşınan değerinin satış yoluyla geri kazanılacağı esasıyla hesaplanması ve ii) UMS 16'daki yeniden değerlendirme modeliyle ölçülen amortismanına tabi olmayan varlıklar üzerindeki ertelenmiş verginin her zaman satış esasına göre hesaplanması gerektiğine ilişkin güncellenmiştir. Değişikliklerin geriye dönük olarak uygulanması gerekmektedir. Bu değişiklik henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişikliğin Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Ara dönem özet finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Şirket tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Şirket aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar – Geliştirilmiş Bilanço Dışı Bırakma Açıklama Yükümlülükleri (Değişiklik),

Değişiklik 1 Temmuz 2012 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Bu sebeple ara dönem finansal tablolar hazırlanırken yürürlüğe henüz girmemiştir. Değişikliğin amacı, finansal tablo okuyucularının finansal varlıkların transfer işlemlerini (seküritizasyon gibi) - finansal varlığı transfer eden taraf üzerinde kalabilecek muhtemel riskleri de içerecek şekilde - daha iyi anlamalarını sağlamaktır. Ayrıca değişiklik, orantısız finansal varlık transferi işlemlerinin hesap döneminin sonlarına doğru yapıldığı durumlar için ek açıklama zorunlulukları getirmektedir. Karşılaştırmalı açıklamalar verilmesi zorunlu değildir. Değişiklik sadece açıklama esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu (Değişiklik) – Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Unsurlarının Sunumu

Değişiklikler 1 Temmuz 2012 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir fakat erken uygulamaya izin verilmektedir. Yapılan değişiklikler diğer kapsamlı gelir tablosunda gösterilen kalemlerin sadece Şirketleşmesini değiştirmektedir. İleriki bir tarihte gelir tablosuna sınıflanabilecek (veya geri döndürülebilecek) kalemler hiçbir zaman gelir tablosuna sınıflanamayacak kalemlerden ayrı gösterilecektir. Değişiklikler geriye dönük olarak uygulanacaktır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklik sadece sunum esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar (Değişiklik)

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilmektedir. Bazı istisnalar dışında uygulama geriye dönük olarak yapılacaktır. Standartta yapılan değişiklik kapsamında birçok konuya açıklık getirilmiş veya uygulamada değişiklik yapılmıştır. Yapılan birçok değişiklikten en önemlileri tazminat yükümlülüğü aralığı mekanizması uygulamasının kaldırılması ve kısa ve uzun vadeli personel sosyal hakları ayırımının artık personelin hak etmesi prensibine göre değil de yükümlülüğün tahmini ödeme tarihine göre belirlenmesidir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, düzeltilmiş standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UMS 27 Bireysel Finansal Tablolar (Değişiklik)

UFRS 10'un ve UFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, UMSK UMS 27'de de değişiklikler yapmıştır. Yapılan değişiklikler sonucunda, artık UMS 27 sadece bağlı ortaklık, müştereken kontrol edilen işletmeler, ve iştiraklerin bireysel finansal tablolarda muhasebeleştirilmesi konularını içermektedir. Bu değişikliklerin geçiş hükümleri UFRS 10 ile aynıdır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar (Değişiklik)

UFRS 11'in ve UFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, UMSK UMS 28'de de değişiklikler yapmış ve standardın ismini UMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar olarak değiştirmiştir. Yapılan değişiklikler ile iştiraklerin yanı sıra, iş ortaklıklarında da özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirme getirilmiştir. Bu değişikliklerin geçiş hükümleri UFRS 11 ile aynıdır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UMS 32 Finansal Araçlar: Sunum - Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Değişiklik "muhasebeleştirilen tutarları netleştirme konusunda mevcut yasal bir hakkının bulunması" ifadesinin anlamına açıklık getirmekte ve UMS 32 netleştirme prensibinin eş zamanlı olarak gerçekleşmeyen ve brüt ödeme yapılan hesaplaşma (takas büroları gibi) sistemlerindeki uygulama alanına açıklık getirmektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklikler 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar – Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Getirilen açıklamalar finansal tablo kullanıcılarına

- i) netleştirilen işlemlerin şirketin finansal durumuna etkilerinin ve muhtemel etkilerinin değerlendirilmesi için ve
- ii) UFRS'ye göre ve diğer genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlanmış finansal tabloların karşılaştırılması ve analiz edilmesi için faydalı bilgiler sunmaktadır.

Bu değişiklik henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklikler geriye dönük olarak 1 Ocak 2013 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri ve bu hesap dönemlerindeki ara dönemler için geçerlidir. Değişiklik sadece açıklama esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

UFRS 9 Finansal Araçlar – Sınıflandırma ve Açıklama

Aralık 2011'de yapılan değişiklikle yeni standart, 1 Ocak 2015 tarihi ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olacaktır. UFRS 9 Finansal Araçlar standardının ilk safhası finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçülmesi ve sınıflandırılmasına ilişkin yeni hükümler getirmektedir. UFRS 9'a yapılan değişiklikler esas olarak finansal varlıkların sınıflama ve ölçümünü ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılan finansal yükümlülüklerin ölçümünü etkileyecektir ve bu tür finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişikliklerinin kredi riskine ilişkin olan kısmının diğer kapsamlı gelir tablosunda sunumunu gerektirmektedir. Standardın erken uygulanmasına izin verilmektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından onaylanmamıştır. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı farklı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler ve UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

UMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar Standardının konsolidasyona ilişkin kısmının yerini almıştır. Hangi şirketlerin konsolide edileceğini belirlemede kullanılacak yeni bir "kontrol" tanımı yapılmıştır. Mali tablo hazırlayıcılarına karar vermeleri için daha fazla alan bırakan, ilke bazlı bir standarttır.

28 Eylül 2012 tarihinde UFRS 10 standartında değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler uygulama rehberinde yapılmıştır ve yapılan değişiklikler sayesinde geriye dönük düzeltme yapılma gerekliliği ortadan kaldırılmıştır. Bu değişiklikler, UFRS 10'un geçerlilik tarihiyle tutarlı olarak, 1 Ocak 2013 tarihinde veya daha sonra başlayan yıllık dönemler için geçerli olacaktır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar ve UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

Standart müşterek yönetilen iş ortaklıklarının ve müşterek faaliyetlerin nasıl muhasebeleştirileceğini düzenlemektedir. Yeni standart kapsamında, artık iş ortaklıklarının oransal konsolidasyona tabi tutulmasına izin verilmemektedir.

28 Eylül 2012 tarihinde UFRS 11 standartında değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler uygulama rehberinde yapılmıştır ve yapılan değişiklikler sayesinde geriye dönük düzeltme yapılma gerekliliği ortadan kaldırılmıştır. Bu değişiklikler, UFRS 11'in geçerlilik tarihiyle tutarlı olarak, 1 Ocak 2013 tarihinde veya daha sonra başlayan yıllık dönemler için geçerli olacaktır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar ve UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

UFRS 12 daha önce UMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar Standardında yer alan ara dönem konsolide finansal tablolara ilişkin tüm açıklamalar ile daha önce UMS 31 İş Ortaklıklarındaki Paylar ve UMS 28 İştiraklerdeki Yatırımlar'da yer alan iştirakler, iş ortaklıkları, bağlı ortaklıklar ve yapısal işletmelere ilişkin verilmesi gereken tüm dipnot açıklamalarını içermektedir.

28 Eylül 2012 tarihinde UFRS 12 standartında değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler uygulama rehberinde yapılmıştır ve yapılan değişiklikler sayesinde geriye dönük düzeltme yapılma gerekliliği ortadan kaldırılmıştır. Bu değişiklikler, UFRS 12'nin geçerlilik tarihiyle tutarlı olarak, 1 Ocak 2013 tarihinde veya daha sonra başlayan yıllık dönemler için geçerli olacaktır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değerin Ölçümü

Yeni standart gerçeğe uygun değer UFRS kapsamında nasıl ölçüleceğini açıklamakla beraber, gerçeğe uygun değer ne zaman kullanılabilirliği ve/veya kullanılması gerektiği konusunda bir değişiklik getirmemektedir. Tüm gerçeğe uygun değer ölçümleri için rehber niteliğindedir. Yeni standart ayrıca, gerçeğe uygun değer ölçümleri ile ilgili ek açıklama yükümlülükleri getirmektedir. Bu standardın 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemlerinde uygulanması mecburidir ve uygulama ileriye doğru uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Yeni açıklamaların sadece UFRS 13'ün uygulamaya başlandığı dönemden itibaren verilmesi gerekmektedir – yani önceki dönemlerle karşılaştırmalı açıklama gerekmemektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRYK 20 Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Hafriyat (Dekapaj) Maliyetleri

1 Ocak 2013 tarihinde ya da sonrasında başlayan finansal dönemler için yürürlüğe girecek olup erken uygulamaya izin verilmektedir. Şirketlerin karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başından itibaren üretim aşamasında oluşan hafriyat maliyetlerine bu yorumun gerekliliklerini uygulamaları gerekecektir. Yorum, üretim aşamasındaki hafriyatların ne zaman ve hangi koşullarda varlık olarak muhasebeleşeceği, muhasebeleşen varlığın ilk kayda alma ve sonraki dönemlerde nasıl ölçüleceğine açıklık getirmektedir. Bu yorum henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu yorum Şirket için geçerli değildir ve Şirket'in finansal durumu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Şirket, finansal varlıklarını şu şekilde sınıflandırmıştır: ticari alacaklar, satılmaya hazır finansal yatırımlar ve nakit ve nakit benzerleri. Sınıflandırma, finansal varlıkların alınma amaçlarına göre yapılmıştır. Yönetim, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapar.

Satılmaya hazır finansal yatırımlar

Finansal yatırımlar içinde sınıflandırılan satılmaya hazır menkul kıymetlerin ilk kayda alımdan sonra müteakip değerlemesi, rayiç değeri üzerinden yapılmaktadır. Satılmaya hazır menkul değerlerin rayiç değerdeki değişikliklerden kaynaklanan kar ya da zarar, ilgili varlıklar satılana, nakde dönüşüne veya başka bir şekilde elden çıkarılana veya değer düşüklüğüne maruz kalana kadar özkaynaklar içinde ayrı bir kalemden gösterilir, bu tarihten sonra ise birikmiş rayiç değer farkları gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilir.

Aktif piyasalarda işlem gören satılmaya hazır menkul değerlerin rayiç değerleri bilanço tarihi itibarıyla cari piyasada veya Menkul Kıymetler Borsası'nda yayınlanan fiyatlar veya cari piyasa alış fiyatlarıyla belirlenir.

Satılmaya hazır menkul kıymetlerden alınan temettüleri, temettü gelirleri içerisinde muhasebeleştirilir.

Ticari alacaklar

Ticari alacaklar fatura edilmiş tutarları ile kayıtlara alınmakta ve izleyen dönemlerde etkin faiz oranı metoduyla indirgenmiş net değeri ile ve varsa şüpheli alacak karşılığı düşüldükten sonra taşınmaktadır.

Ticari alacaklar içine sınıflandırılan senetler ve vadeli çekler etkin faiz oranı metoduyla reeskonta tabi tutularak indirgenmiş değerleri ile taşınır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Şüpheli alacak karşılığı gider olarak kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadesi gelmiş alacakların tahsil edilemeyeceğine dair somut bir gösterge varsa şüpheli alacak karşılığı ayrılır. Karşılık, Şirket yönetimi tarafından tahmin edilen ve ekonomik koşullardan ya da hesabın doğası gereği taşıdığı riskten kaynaklanabilecek olası zararları karşıladığı düşünülen tutardır. Tahsili tamamen mümkün olmayan alacaklar tespit edildikleri durumlarda kayıtlardan tamamen silinirler.

Şirket fatura alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring şirketinin temlik edilen alacağı müşteriden tahsil etmesine kadar tahsilat riski Şirket'e ait olduğundan, Şirket finansal tablolarında ilgili alacakları takip etmektedir. Bu alacaklar karşılığında faktoring şirketinden alınan avans, finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında faktoring borçları olarak gösterilmektedir. Faktoring giderleri tahakkuk esasına dayalı olarak finansman giderleri hesabında muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır. Şirket alacaklarını ayrı ayrı takip etmekte ve toplu bir karşılık ayırmamaktadır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların elde etme maliyeti ile gerçeğe uygun değeri arasında oluşan olumsuz farklar, farkın önemli ve uzun süreli olması halinde kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlarla ilgili olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş bulunan değer düşüklüğü zararları, kâr veya zarar aracılığıyla iptal edilmemektedir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde kapsamlı gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden taşınır.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Banka kredileri

Bütün banka kredileri, ilk kayıt anında rayiç değerlerini de yansıttığı düşünülen ve işlem maliyetini içeren maliyet bedeli ile kaydedilir.

İlk kayda alımdan sonra krediler, etkin faiz oranı yöntemiyle indirgenmiş net değerleri ile gösterilir. İndirgenmiş değer hesaplanırken ilk ihraç anındaki maliyetler ve geri ödeme sırasındaki indirimler ve primler göz önünde bulundurulur.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, mal ve hizmet alımı ile ilgili ileride doğacak faturalanmış yada faturalanmamış tutarın rayiç değerini temsil eden indirgenmiş maliyet bedeliyle kayıtlarda yer almaktadır. Şirket'in ticari borçlarının bir kısmı faktoring şirketi ve banka tarafından ödenmekte ve Şirket ödenen tutarı faktoring şirketi veya banka'ya borçlanmaktadır. İlgili tutarlar finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında sırasıyla faktoring borçları ve akreditif borçları olarak gösterilmektedir.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda ;
- Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Şirket'in finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Şirket'in varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

Netleştirme / Mahsup

Finansal tablolarda yer alan finansal varlık ve yükümlülükleri netleştirmeye yönelik yasal bir hak ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma maliyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Kur değişiminin etkileri

İşlemler ve bakiyeler

Şirket, yabancı para cinsinden yapılan işlemleri işlevsel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Parasal olan tüm aktif ve pasifler dönem sonu kuruyla çevrilip ilgili kur farkları kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan işlevsel para birimine çevrilir.

İlişkili taraflar

İlişkili taraf, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle ('raporlayan işletme') ilişkili olan kişi veya işletmedir.

(a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili taraflarla yapılan işlem, ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Stoklar

Stokların değerlemesinde elde etme maliyeti ve net gerçekleşebilir değer düşük olanı esas alınmıştır. Maliyetin içine, her stok kaleminin bulunduğu yere ve duruma getirilmesi sırasında oluşan bütün harcamalar dahil edilmiştir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, direkt işçilik ve genel üretim giderleridir. İlk madde ve malzeme, yarı mamüller, mamüller, emtia ve diğer stokları oluşturan yedek parçalar hareketli ağırlıklı ortalama maliyet yöntemi ile değerlendirilmektedir.

Şirket, yedek parça ve emtia stoklarından satılamayacağı / kullanılamayacağı düşünülen parçalar için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmıştır.

Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyetleri ve satışın gerçekleştirilmesi için gerekli tahmini maliyetler düşülerek bulunan tutardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, arsalar hariç maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Arsalar UMS 16'nın izin verdiği şekliyle yeniden değerlendirilme modeline göre rayiç bedellerinden gösterilmekte olup amortisman tabii değildir. Maddi duran varlıklar satıldığı zaman bu varlığa ait maliyet ve birikmiş amortismanlar ilgili hesaplardan düşüldükten sonra oluşan gelir ya da gider, kapsamlı gelir/gider tablosuna dahil edilmektedir.

Maddi duran varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler, maddi varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi duran varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştukları dönemde gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Maddi duran varlıklar, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu durumda aktifleştirilmekte ve amortisman tabii tutulmaktadır. Amortisman tabii varlıklar, tahmini ekonomik ömürlerine dayanan oranlarla doğrusal olarak kıst usulü amortisman tabii tutulmaktadır.

Amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	Süre
Binalar	25 - 50 yıl
Makine ve teçhizat	4-20 yıl
Taşıtlar	4-5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-10 yıl
Haklar	7-14 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, buna bağlı olarak metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydaları ile paralel olup olmadığına bakılmakta ve şayet uygunsuzsa ileriye dönük olarak düzeltilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım haklarından oluşan maddi olmayan duran varlıklar elde etme maliyetleri üzerinden kayda alınır. Yazılım hakları düzeltilmiş maliyet bedelleri üzerinden 3 ila 15 yıl arasında, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak kıst usulü iffa edilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların taşıdıkları değerler, koşullardaki değişikliklerin ve olayların taşınan değer düşebileceğine dair belirti oluşturmaları durumunda gözden geçirilir ve gerekli karşılık ayrılır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır.

Amortisman, arsa dışında kalan yatırım amaçlı gayrimenkullerin maliyetinden öngörülen ekonomik ömrü üzerinden normal amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır. Binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 50 yıldır.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir (Not 20). Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması;
- yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, 5 yılı aşmayan faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortisman tabi tutulur.

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda veya teşviğin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan aktifleştirilecek nitelikteki maddi olmayan duran varlıkların maliyetlerinden netlenerek muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası göstergeleri açısından gözden geçirilir.

Borçlanma maliyetleri

Öngörülen kullanımına veya satışına hazır hale gelmesi önemli bir zamanı gerektiren varlıkların satın alımı, inşası veya üretimi ile direkt ilişkili olan borçlanma maliyetleri ilgili varlıkların maliyetinin parçası olarak aktifleştirilir. Diğer borçlanma maliyetleri gerçekleştikleri dönemlerde gider yazılır. Borçlanma maliyetleri faiz ve borçlanmaya bağlı olarak katlanılan diğer maliyetleri içerir.

Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Karşılıklar

Karşılıklar ancak ve ancak Şirket'in geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü varsa, bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkarılma olasılığı mevcutsa ve yükümlülüğün tutarı güvenilir bir şekilde belirlenebiliyorsa kayıtlara alınır.

Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin bilanço tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Kiralama işlemleri – kiracı olarak

Finansal kiralama işlemleri

Şirket, finansal kiralama yoluyla edinmiş olduğu sabit kıymetleri, bilançoda kira başlangıç tarihindeki rayiç değeri ya da, daha düşükse minimum kira ödemelerinin bilanço tarihindeki değeri üzerinden yansıtmaktadır (finansal tablolarda ilgili maddi varlık kalemlerine dahil edilmiştir). Minimum kira ödemelerinin bugünkü değeri hesaplanırken, finansal kiralama işleminde geçerli olan oran pratik olarak tespit edilebiliyorsa o değer, aksi takdirde, borçlanma faiz oranı iskonto faktörü olarak kullanılmaktadır. Finansal kiralama işlemine konu olan sabit kıymetin ilk edinilme aşamasında katlanılan masraflar maliyete dahil edilir. Finansal kiralama işleminden kaynaklanan yükümlülük, ödenecek faiz ve anapara borcu olarak ayrıştırılmıştır. Faiz giderleri, sabit faiz oranı üzerinden hesaplanarak ilgili dönemin kapsamlı gelir tablosu hesaplarına dâhil edilmiştir. Finansal tablolara yansıtılmış kiralanan sabit kıymetler, Şirket mülkiyetinde yer alan amortismanına tabi varlıklarla uyumlu ekonomik ömürlere göre amortismanına tabi tutulurlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Operasyonel kiralama işlemleri

Bir kıymetin kiralama işleminde, bütün riskler ve faydalar kiraya verende kalıyor ise bu tip işlemler operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Vergi gideri veya geliri, dönem içerisinde ortaya çıkan kazanç veya zararlar ile alakalı olarak hesaplanan cari ve ertelenmiş verginin toplamıdır.

Cari ve ertelenmiş vergi hesaplanmasında, Şirket'in faaliyet gösterdiği ülkede yürürlükte olan vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

Ertelenmiş vergi, bilanço yükümlülüğü metoduna göre hesaplanmıştır. Ertelenmiş vergi, aktif ve pasiflerin finansal tablolarda yansıtılan değerleri ile yasal vergi matrahları arasındaki geçici farkların vergi etkisi olup, finansal raporlama amacıyla dikkate alınarak yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergi aktifi ileride bu zamanlama farklılıklarının kullanılabileceği bir mali kar oluşabileceği ölçüde; tüm indirilebilir geçici farklar, kullanılmayan teşvik tutarları ile geçmiş dönemlere ilişkin taşınan mali zararlar için kayda alınır. Ertelenmiş vergi aktifi her bilanço döneminde gözden geçirilmekte ve ertelenmiş vergi aktifinin ileride kullanılması için yeterli mali karın oluşmasının mümkün olmadığı durumlarda, bilançoda taşınan değeri azaltılmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Ertelenmiş vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen işlemlerle ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Şirket indirilebilir geçici farklar için yalnız ve yalnız aşağıdaki durumlarla sınırlı olarak ve her iki durumun da muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirir:

- (a) Geçici farklar öngörülebilir bir gelecekteki süre içinde tersine dönecektir; ve
- (b) Geçici farkların kullanılmasına yeter tutarlarda vergilendirilebilir gelir olacaktır.

Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatı karşılığı

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, en az bir yıl hizmet verdikten sonra emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Şirket, finansal tablolarda yer alan kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Şirket'in personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kapsamlı gelir/gider tablosuna yansıtılmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Kullanılmamış izin hakları

Finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kullanılmamış izin hakları, bilanço tarihi itibarıyla çalışanların kullanmadıkları hak edilmiş izin günleri ile ilgili gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığını ifade eder.

Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan olaylar

Şirket'in bilanço tarihindeki durumu hakkında ilave bilgi veren bilanço tarihinden sonraki olaylar (düzeltme gerektiren olaylar) ilişikteki finansal tablolarda yansıtılmaktadır. Düzeltme gerektirmeyen olaylar belli bir önem arz ettikleri takdirde dipnotlarda açıklanmaktadır.

Hisse başına kazanç

Kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, raporlama dönemi boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır.

Türkiye'de şirketler sermayelerini hali hazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl kazançlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırılabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, hisse başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

Gelirler

Satış gelirleri, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili önemli risk ve getirilerin alıcıya nakledilmiş olması, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Şirket tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, satılmış ürün ya da tamamlanmış hizmetin satış vergisi hariç faturalanmış değerinden, indirim ve iskontoların düşülmüş şeklini gösterir (Not 19).

Şirket tarafından elde edilen diğer gelirlerden faiz gelirleri etkin faiz getirisini yöntemi üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre, faaliyet kiralaması kapsamında elde edilen kira gelirleri dönemsel tahakkuk esasına göre gelir yazılırlar.

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in traktör ve motor satışı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Devir amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Elden çıkarılacak faaliyetler, bir Şirket'in elden çıkardığı veya satılmaya hazır değer olarak sınıflandırdığı, faaliyetleri ile nakit akımları Şirket'in bütününden ayrı tutulabilir bir bölümüdür. Elden çıkarılacak faaliyetler; ayrı bir faaliyet alanı veya coğrafi faaliyet bölgesini ifade eder, satış veya elden çıkarmaya yönelik ayrı bir planın parçasıdır veya satış amacıyla alınmış bir bağlı ortaklıktır. Şirket, elden çıkarılacak faaliyetleri, ilgili varlık ve yükümlülüklerinin kayıtlı değerleri ile elden çıkarmak için katlanılacak maliyetler düşülmüş rayiç bedellerinin düşük olanı ile değerlemektedir.

2.3.1 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Arsalar

Şirket, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla UMS 16 çerçevesinde arsaların muhasebeleştirilmesinde politika değişikliği yaparak, maliyet modeli yerine rayiç değeri temsil eden yeniden değerlendirme yöntemini uygulamaya karar vermiştir. Şirket, arsalarının gerçeğe uygun değerini, SPK tarafından değerlendirme lisansı olan bir değerlendirme şirketi tarafından yapılan değerlendirme çalışması sonucu tespit etmiş ve 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla kayıtlarına yansıtmıştır. Muhasebe politikalarında gönüllü olarak yapılan bu değişiklik, mali tablolarda geriye dönük olarak uygulanması gereken bir husustur. Ancak, geriye dönük olarak arsaların rayiç bedellerinin belirlenmesi için yeterli ve sağlıklı bilgiye ulaşılmamasının ve güvenilir bir değerlendirme yapılabilmesinin mümkün olmadığı tespit edildiği için geriye dönük uygulama yapılması mümkün olmamıştır. Şirket'in yapmış olduğu bu muhasebe politikası değişikliği sonucu aşağıdaki muhasebe kayıtları finansal tablolara yansıtılmıştır:

Arsaların değerindeki artış: 41.443.301 TL

Maddi duran varlık değerlendirme fonundaki artış: 39.371.136 TL

Ertelenmiş vergi yükümlülüğündeki artış: 2.072.165 TL

Stoklar

Şirket, 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla stokların değerlendirme yönetimini hareketli ağırlıklı ortalama yönteminden ilk giren ilk çıkar (FIFO) yöntemine geçerek değiştirmiştir. Muhasebe politikalarında gönüllü olarak yapılan bu değişiklik, finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanması gereken bir husustur. Ancak, Şirket stok değerlendirme yöntemi değişikliğinin geriye dönük olarak etkilerini tespit etmenin pratik olmamasından dolayı geriye dönük uygulama yapılması mümkün olmamıştır.

2.4 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile meydana gelmesi muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen değerlendirmeler, varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirilen dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi maddi duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur (Not 2.3). Mevcut kullanılmakta olan makine ve teçhizatların fiziki ve ekonomik kullanılabilirlikleri, Şirket tarafından sürekli gözden geçirilmekte olup ana üretim hatlarının fiziki ve ekonomik ömürleri, özelleştirilme sürecinde ve daha sonrasındaki yıllarda yapılan değerlendirmeler sonucunda normal üretim kapasitesinin altında yapılan üretimler nedeniyle aşırı yıpranmaya uğramadığı varsayımı ile belirlenmiştir.

Garanti karşılıkları

Garanti giderleri, Şirket'in üretim ve satışını gerçekleştirdikleri mallar için yaptıkları tamir-bakım masrafları, yetkili servislerin garanti kapsamında müşteriden bedel almaksızın yaptıkları işçilik ve malzeme giderleri, Şirket tarafından üstlenilen ilk bakım giderleri ile hasılatı cari döneme gelir olarak kaydedilen ürünlere ilişkin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş ve tamir seviyelerinin geçmiş verilerden kaynaklanan tahminleri sonucu kaydedilir (Not 14 ve 20). Şirket, satışını gerçekleştirdiği malları 2 yıl boyunca garanti kapsamına almaktadır. Şirket, garanti giderlerinin önemli bir kısmının 1 yıl içinde gerçekleşmesini öngördüğü için garanti gider karşılıklarını kısa vadeli olarak yansıtmaktadır.

Şüpheli ticari alacaklar karşılığı

Şirket yönetimi geçmiş tahsilat verilerini ve müşterilerinin mevcut durumlarını göz önünde bulundurarak ticari alacak portföyündeki şüpheli ticari alacakların belirlenmesi için tahminlerde bulunmuştur (Not 8).

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 17).

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stok değer düşüklüğü ile ilgili olarak stoklar fiziksel olarak ve ne kadar geçmişten geldiği incelenmekte, teknik personelin görüşleri doğrultusunda kullanılabilirliği belirlenmekte ve kullanılmayacak olduğu tahmin edilen kalemler için karşılık ayrılmaktadır (Not 9). Stokların net gerçekleşebilir değerinin belirlenmesinde de liste satış fiyatları ve yıl içinde verilen ortalama iskonto oranlarına ilişkin veriler kullanılmakta ve katlanılacak satış giderlerine ilişkin tahminler yapılmaktadır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle vergi avantajından yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıkları, vergi avantajının muhtemel olması durumunda kullanılmamış vergi indirimi ve diğer geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır (Not 26).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

3. İşletme birleşmeleri

Şirket'in cari ve önceki dönemde gerçekleşen işletme birleşmesi yoktur.

4. Bölümlere göre raporlama

Şirket yönetimi bölümlere göre raporlama yapmayı gerektirecek farklı türdeki ürün ve farklı coğrafi bölgeler olmadığı için bölümlere göre finansal bilgilerin raporlamasını yapmamaktadır. Şirket'in coğrafi piyasalarına (yurtiçi-yurtdışı) ve ürün grubu bazına göre satışlarının dağılımı Not 20'de gösterilmiştir.

5. Nakit ve nakit benzerleri

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle Şirket'e ait vadeli mevduatların tutarları, ortalama getiri oranları ve ortalama vadeleri ile birlikte aşağıdaki gibidir;

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Kasa	9.833	1.759
Banka-vadesiz mevduat	462.646	242.231
Banka-vadeli mevduat	62.497	44.484
	534.976	288.474

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihlerinde 40.000 TL tutarındaki TL cinsinden vadeli mevduat, Şirket'in anlaşmalı olduğu akaryakıt firmasına teminat niteliğinde olup, bankada vadeli mevduat olarak tutulmaktadır. Bu mevduat vadeli olup faiz oranı yıllık %6,5'dir, (2011-%6,5).

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle nakit akım tablolarında yer alan nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Kasa	9.833	1.759
Bankalar	525.143	286.715
Eksi: Bloke banka mevduatları	(42.097)	(40.000)
Nakit akım tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	492.879	248.474

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

6. Finansal borçlar

6.1 Kısa vadeli finansal borçlar

a) Finansal kuruluşlara borçlar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Finansal kuruluşlara borçlar	27.006.861	24.641.506
Faktoring işlemlerinden borçlar (*)	39.793.008	11.681.543
	66.799.869	36.323.049
Eksi: Uzun vadeli finansal kuruluşlara borçlar	(4.524.759)	(10.219.786)
Kısa vadeli finansal borçlar	62.275.110	26.103.263

(*) Faktoring işlemlerinden borçlar kablü rücu şeklinde faktoring kuruluşlarına transfer edilen vadeli çek ve senetlere ilişkin olup bilançonun aktifleri içinde Not 8'de detayları verilen vadeli çekler ve alacak senetleri içinde gösterilmektedir.

Finansal kredilerden borçların faiz ve döviz detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012		31 Aralık 2011	
	Efektif faiz oranı %	TL tutar	Efektif faiz oranı %	TL Tutar
<u>Kısa vadeli:</u>				
- ABD Doları	%7,63	11.002.923	%7,48	12.051.127
- TL	%13,58-%19,64	11.479.179	%19,31	2.370.593
<u>Uzun vadeli:</u>				
- ABD Doları	%7,63	597.627	%7,48	8.790.682
-TL	%17,77- %19,64	3.927.132	%19,31	1.429.104
		27.006.861		24.641.506

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

6. Finansal borçlar (devamı)

Finansal krediler etkin faiz oranı ile iskonto edilmiş bedel üzerinden değerlendirilmektedir ve kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Uzun vadeli finansal kuruluşlara borçlar	4.524.759	10.219.786
Uzun vadeli finansal borçlar	4.524.759	10.219.786

Uzun vadeli finansal borçların vadeleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
2013	2.316.121	10.219.786
2014	2.208.638	-
	4.524.759	10.219.786

7. Diğer finansal yükümlülükler

Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibarıyla diğer finansal yükümlülüğü yoktur.

8. Ticari alacaklar ve borçlar

a) Ticari alacaklar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Ticari alacaklar	10.705.411	5.045.645
Vadeli çekler ve alacak senetleri	49.695.640	29.239.784
Ticari alacak ve senet reeskontu (-)	(684.003)	(233.349)
	59.717.048	34.052.080
Eksi: Şüpheli alacak karşılığı	(2.505.080)	(2.566.603)
	57.211.968	31.485.477

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihleri itibarıyla şüpheli alacak karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2012	2011
1 Ocak bakiyesi	(2.566.603)	(2.365.508)
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	-	(173.766)
Konusu kalmayan karşılıklar	61.523	-
30 Eylül bakiyesi	(2.505.080)	(2.539.274)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

8. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle ticari alacaklara ilişkin yaşlandırma tablosu aşağıdaki gibidir:

	Toplam	Vadesi geçmemiş ve karşılık ayrılmamış tutarlar	Vadesi geçmiş olmakla birlikte karşılık ayrılmamış			
			1 aya kadar	1 ile 3 ay arası	3 ile 6 ay arası	6 ay ve üzeri
30 Eylül 2012	10.705.411	9.475.140	324.362	266.373	160.064	479.472
31 Aralık 2011	5.045.645	4.786.065	57.628	201.952	-	-

Şirket, vadesi geçmiş ama henüz tahsil edilmemiş olan alacaklarının ilgili müşterileri ile olan uzun süreli ilişkileri ve söz konusu müşteriler ile devam eden ticareti nedeniyle tahsilatlarında bir sıkıntı öngörmediği için karşılık ayırmamıştır.

b) Ticari borçlar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Ticari borçlar	27.589.460	31.808.803
Borç senetleri	41.659.691	55.326.841
Ticari borçlar ve senet reeskontu (-)	(964.283)	(1.275.330)
	68.284.868	85.860.314

9. Stoklar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Malzeme ve yedek parçalar	54.421.603	44.081.237
Yarı mamul stokları	4.291.259	2.062.036
Mamul stokları	5.310.964	16.933.831
Ticari mallar	2.393.352	3.238.823
Yoldaki mallar	8.606.577	14.523.118
	75.023.755	80.839.045
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı (*)	(765.393)	(929.973)
	74.258.362	79.909.072

(*) 30 Eylül 2012 tarihi itibariyle mamul stokları ve ticari mallar için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı satışların maliyeti hesabında gösterilmiştir.

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle stoklar üzerinde herhangi bir rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

9. Stoklar (devamı)

Dönemler itibariyle stok değer düşüklüğü hareketleri aşağıdaki gibidir;

	2012	2011
1 Ocak bakiyesi	(929.973)	(803.842)
Cari dönem gideri	(730.437)	(2.207.333)
Cari dönemde elden çıkarılan	895.017	768.886
30 Eylül bakiyesi	(765.393)	(2.242.289)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Maddi duran varlıklar

	Arsalar (**)	Yer üstü düzenleri	Binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet									
1 Ocak 2012	43.698.539	-	7.817.378	45.551.634	1.704.514	2.290.006	308.184	1.811.687	103.181.942
Girişler	-	2.520	504.215	611.954	46.900	196.554	-	1.536.848	2.898.991
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transferler	-	-	(445.783)	-	-	-	-	-	(445.783)
Çıkışlar	-	-	-	(7.407.683)	-	(8.394)	-	(1.184.740)	(8.600.817)
30 Eylül 2012	43.698.539	2.520	7.875.810	38.755.905	1.751.414	2.478.166	308.184	2.163.795	97.034.333
Birikmiş amortisman									
1 Ocak 2012	-	-	1.065.587	17.640.817	436.954	1.124.892	292.248	-	20.560.498
Cari dönem amortismanı	-	166	140.736	1.877.196	214.907	204.963	2.165	-	2.440.133
Yatırım amaçlı gayrimenkullere transferler	-	-	(73.182)	-	-	-	-	-	(73.182)
Çıkışlar	-	-	-	(993.390)	-	(8.394)	-	-	(1.001.784)
30 Eylül 2012	-	166	1.133.141	18.524.623	651.861	1.321.461	294.413	-	21.925.665
1 Ocak 2012 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	-	6.751.791	27.910.817	1.267.560	1.165.114	15.936	1.811.687	82.621.444
30 Eylül 2012 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	2.354	6.742.669	20.231.282	1.099.553	1.156.705	13.771	2.163.795	75.108.668

(*) Şirket, 30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabı içinde takip ettiği geliştirme giderleri için cari dönemde Tübitak tarafından desteklenen projelere dair raporların onay süreci devam ettiği için henüz hibe geliri tahsil etmemiştir.

(**) Arsaların rayiç değer tespiti çalışması Mayıs 2012'de Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslı TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından emsal fiyat yöntemi uygulaması ile belirlenmiştir. Rayiç değer çalışması 31 Aralık 2011 tarihli mali tablolardan başlamak üzere kayıtlara yansıtılmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Maddi duran varlıklar (devamı)

	Arsalar	Binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet								
1 Ocak 2011	2.255.238	7.044.978	34.842.820	1.079.378	1.384.863	308.184	8.035.724	54.951.185
Girişler	-	606.369	3.305.689	200.054	804.636	-	1.108.261	6.025.009
Çıkışlar	-	-	(1.432.241)	(5.089)	-	-	-	(1.437.330)
Transferler	-	-	10.764.203	-	-	-	(10.902.142)	(137.939)
30 Eylül 2011	2.255.238	7.651.347	47.480.471	1.274.343	2.189.499	308.184	(1.758.157)	60.166.705
Birikmiş amortisman								
1 Ocak 2011	-	904.510	15.525.225	269.626	998.037	238.022	-	17.935.420
Cari dönem amortismanı	-	115.171	2.339.553	155.494	219.450	40.708	-	2.870.376
Çıkışlar	-	-	(554.775)	(5.089)	-	-	-	(559.864)
30 Eylül 2011	-	1.019.681	17.310.003	420.031	1.217.487	278.730	-	20.245.932
1 Ocak 2011 tarihindeki net defter değeri	2.255.238	6.140.468	19.317.595	809.752	386.826	70.162	8.035.724	37.015.765
30 Eylül 2011 tarihindeki net defter değeri	2.255.238	6.631.666	30.170.468	854.312	972.012	29.454	(1.758.157)	39.154.993

(*) Şirket, 30 Eylül 2011 itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabı içinde takip ettiği geliştirme giderleri için Tübitak'tan 592.401 TL tutarında hibe geliri elde etmiştir. Şirket, sözkonusu hibe gelirlerini yapılmakta olan yatırımlar hesabı altında takip ettiği geliştirme giderlerinden netlemiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

11. Maddi olmayan duran varlıklar

	2012	2011
Yazılım hakları	528.801	1.258.262
1 Ocak net defter değeri	528.801	1.258.262
Alımlar	606.603	37.603
İtfa payları	(473.962)	(274.613)
Çıkışlar, net	-	(592.401)
30 Eylül net defter değeri	661.442	428.851
30 Eylül		
Maliyet	1.527.154	792.356
Birikmiş itfa payları	(865.712)	(363.505)
Net defter değeri	661.442	428.851

Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları üzerinde rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

12. Tamamıyla amortise ve itfa olmuş maddi ve maddi olmayan duran varlıklar

Dönemler itibariyle birikmiş amortismanı tamamlanmış ve itfa olmuş ancak ilgili dönemlerde halen kullanımda olan maddi ve maddi olmayan duran varlıkların defter değerleri aşağıdaki gibidir.

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Makine ve teçhizat	6.791.269	6.791.259
Taşıtlar	252.870	252.870
Döşeme ve demirbaşlar	886.294	886.294
Haklar	125.547	63.216
Özel maliyetler	271.138	271.138
	8.327.118	8.264.777

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

13. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

	2012	2011
Maliyet		
1 Ocak bakiyesi	1.930.542	1.930.542
Maddi duran varlıklardan transferler (**)	445.783	-
Çıkışlar (*)	(1.930.542)	-
30 Eylül bakiyesi	445.783	1.930.542
Amortisman		
1 Ocak bakiyesi	253.863	215.252
Dönem amortisman gideri	23.673	28.879
Maddi duran varlıklardan transferler (**)	73.182	-
Çıkışlar (*)	(275.017)	-
30 Eylül bakiyesi	75.701	244.131
30 Eylül net defter değeri	370.082	1.686.411

- (*) 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller ofis şeklinde kiraya verilen dairelerden oluşmaktadır. Yatırım amaçlı bu gayrimenkuller ana ortaklık tarafından kontrol edilen ilişkili taraflara operasyonel kiralama yoluyla kiralanmıştır. Şirket, bu varlıklarını 15 Mart 2012 tarihinde Yönetim Kurulu tarafından alınan karara istinaden 4 Temmuz 2012 tarihinde kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan Tümosan Dökümhane A.Ş.'ye devretmiştir.
- (**) 30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflanan varlıkların 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla net defter değeri 374.836 TL olan binalardan oluşmaktadır. Şirket cari dönemde bu yatırım amaçlı gayrimenkullerden 64.740 TL kira geliri elde etmiştir. Şirket, Mayıs 2012'de TSKB Değerleme A.Ş.'ye yaptırılan değerlendirme çalışmasına göre bu yatırım amaçlı gayrimenkullerin rayiç bedelini yaklaşık 2.220.000 TL olarak tespit etmiştir.

Şirket'in yatırım amaçlı gayrimenkulleri üzerinde Albayrak Ailesi tarafından yönetilen şirketlerin finansal kuruluşlardan almış olduğu borçlara ilişkin 6.000.000 TL tutarında ipotek bulunmaktadır.

14. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Borç karşılıkları

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Garanti karşılıkları	5.244.439	5.161.229
Dava gider karşılıkları (*)	455.500	-
	5.699.939	5.161.229

- (*) Şirket aleyhine açılmış davalara ilişkin ayrılan karşılıkları içermektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

14. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler (devamı)

Garanti gider karşılığının dönemler itibariyle hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2012	2011
1 Ocak bakiyesi	5.161.228	2.276.057
Dönem içinde kullanılan karşılık tutarı	4.089.059	3.428.880
Dönem içinde ayrılan karşılık tutarı	(4.005.848)	(2.836.644)
30 Eylül bakiyesi	5.244.439	2.868.293

15. Taahhütler

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle Şirket'in teminat, rehin ve ipotek (TRİ) pozisyonuna ilişkin tablosu aşağıdaki gibidir. Şirket tarafından verilen TRİ'ler:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
A:Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminat ve ipotek'lerin toplam tutarı	16.589.836	3.408.449
B:Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3.kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (**)	259.540.156	232.008.692
C:Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı		6.000.000
i. Ana ortak rehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer Grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (*)	-	6.000.000
Toplam	276.129.992	241.417.141

Döviz cinsinden TRİ'lerin detayı aşağıdaki gibidir (TL karşılıkları);

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Türk Lirası	273.805.649	241.417.141
ABD Doları	2.126.242	-
Toplam	275.931.891	241.417.141

(*) 31 Aralık 2011 tarihi itibariyle verilen teminat ve ipoteklerin 6.000.000 TL'lik kısmı 4 Temmuz 2012 tarihinde kısmi bölünme yoluyla ortaklar tarafından kurulan Tümosan Dökümhane A.Ş.'ye devrolan ofisler üzerindeki ipoteklerden oluşmaktadır.

(**) Şirket ve Ziraat Bankası "Banka" arasında Aralık 2010'da bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma kapsamında Şirket, Tümosan traktör bayileri (Bayi) kanalıyla satmış olduğu traktörlere ilişkin Banka aracılığıyla kredi kullanarak traktör satın alan müşterinin bu krediyi geri ödeyememesi durumunda; Banka, icra yoluyla satışa çıkan traktörlerin satışından elde edilecek gelir ile ilgili traktör için Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği tarafından belirlenen kasko bedelinin %75'i arasındaki farkı Şirket'ten talep etme hakkına sahiptir. Ancak Şirket, Banka tarafından kendinden talep edilecek farkı birebir traktör satışını yapan Bayii'ye yansıtmaktadır. Dolayısıyla yukarıda bahsi geçen teminat bankaya Şirket tarafından verilen bir teminat olmakla beraber, yükümlülük nihayetinde Bayii' ye aktarılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

16. Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Kullanılmamış izin karşılıkları	286.887	333.770
	286.887	333.770

b) Uzun vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Kıdem tazminatı karşılığı	1.405.779	1.303.786
	1.405.779	1.303.786

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılma veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen, askerlik nedeniyle işten ayrılmak zorunda kalan ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 30 Eylül 2012 itibarıyla 3.034 TL ve 31 Aralık 2011 itibarıyla 2.732 TL ile sınırlandırılmıştır.

Şirket, geçmiş deneyimlerden edinilen bilgilere dayanarak, kıdem tazminatı almaya hak kazanan çalışanların hak kazandıkları menfaatleri, bilanço tarihinde geçerli olan devlet tahvili oranlarını kullanarak iskonto işlemine tabi tutmuş ve indirgenmiş net değerleri üzerinden finansal tablolarına yansıtmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılır. Buna bağlı olarak, 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibarıyla yükümlülüğü hesaplamak için kullanılan aktüer varsayımları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
İskonto oranı	%10,00	%10,00
Tahmin edilen limit/ücret artışı	%5,10	%5,10
Net iskonto oranı	%4,66	%4,66

Kıdem tazminatı karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2012	2011
1 Ocak bakiyesi	1.303.786	1.170.137
Hizmet maliyeti	349.043	293.470
Faiz gideri	130.379	117.014
Aktüeryal gelir	(296.522)	(443.984)
Ödenen	(80.907)	(114.049)
30 Eylül bakiyesi	1.405.779	1.022.588

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

17. Diğer varlık ve yükümlülükler

a) Diğer dönen varlıklar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Devreden KDV	25.826.538	17.945.143
Peşin ödenen vergiler ve fonlar	4.860.680	
Verilen sipariş avansları	1.318.032	1.781.406
Peşin ödenen giderler	426.434	117.817
Diğer	101.513	229.920
	32.533.197	20.074.286

b) Diğer duran varlıklar

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Diğer duran varlıklar	143.398	68.242
	143.398	68.242

c) Diğer yükümlülükler

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Alınan sipariş avansları	8.438.540	2.052.127
Ödenecek vergi ve fonlar	8.803.005	715.593
Sayım ve tesellüm fazlaları	1.829.301	-
Personele borçlar	649.520	457.958
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	473.991	237.548
Diğer KDV	-	20.436
Gider tahakkukları	16.879	9.783
	20.211.236	3.493.445

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

18. Özkaynaklar

a) Sermaye

Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle ortakları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012		31 Aralık 2011	
	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	78,18	82.090.905	78,18	43.742.725
Muzaffer Albayrak	6,27	6.586.380	6,27	3.509.600
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	3,11	3.264.543	3,11	1.739.535
Bayram Albayrak	3,11	3.264.543	3,11	1.739.535
Nuri Albayrak	3,11	3.264.543	3,11	1.739.535
Kazım Albayrak	3,11	3.264.543	3,11	1.739.535
Mustafa Albayrak	3,11	3.264.543	3,11	1.739.535
Ödenmiş sermaye	100	105.000.000	100	55.950.000

Şirket, 16 Mayıs 2012 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda alınan karar istinaden ödenmiş sermayesini geçmiş yıl karlarından transfer yoluyla bedelsiz olarak arttırarak 55.950.000 TL olan sermayesini 105.000.000 TL'ye çıkarmıştır. Şirket'in 30 Eylül 2012 tarihi itibariyle sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 105.000.000 TL ve beheri 1 TL olan 105.000.000 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2011 - Sermaye: 55.950.000 TL, beheri 1 TL olan 55.950.000 adet hisse).

1 Ocak 2008 itibariyle yürürlüğe giren Seri: XI, No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların:

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımı veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla" ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise SPK Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

18. Özkaynaklar

b) Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek veya işletmenin sürekliliğini sağlama amaçlı işlemler için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir. Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Kardan ayrılan kısıtlanmış yasal yedekler	85.576	85.576
	85.576	85.576

c) Geçmiş yıl karları/(zararları)

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanmış yasal finansal tablolarında özkaynak kalemleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Yasal yedekler	85.576	85.576
Geçmiş yıl (zararları)	(8.117.902)	(5.478.457)
Net dönem karı	27.716.634	56.387.332
	19.684.308	50.994.451

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

19. Satışlar ve satışların maliyeti

a) Satışlar ve satışların maliyeti tablosu

Satışlar:	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Yurtiçi satışlar	199.143.189	53.291.237	295.461.341	99.892.615
Yurtdışı satışlar	4.460.461	1.827.079	716.346	259.244
Satış indirimleri ve iadeler	(1.471.286)	(1.259.058)	(53.623)	(42.003)
Toplam satışlar, net	202.132.364	53.859.258	296.124.064	100.109.856

Satışların maliyeti:	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
İlk madde ve malzeme giderleri	153.453.547	43.147.254	211.783.149	68.599.004
Genel üretim giderleri	9.624.215	3.624.907	7.056.821	3.290.181
Amortisman ve itfa payları	2.522.155	390.445	2.732.508	1.283.702
Personel giderleri	4.286.796	1.324.906	4.924.637	1.937.266
Yarı mamul stoklarındaki değişim	2.229.223	(1.386.397)	754.297	(590.074)
Mamul stoklarındaki değişim	(12.468.338)	(4.849.182)	(330.810)	(976.367)
	159.647.598	42.251.933	226.920.602	73.543.712

Satılan ticari mal maliyeti	3.324.363	987.780	922.515	903.742
Satışların toplam maliyeti (-)	162.971.961	43.239.713	227.843.117	74.447.454

b) Satışların ürün gruplarına göre dağılımı (net)

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Traktör satışları	198.304.488	52.455.838	293.701.431	99.262.753
Motor satışları	957.739	351.940	1.121.588	384.583
Yedek parça satışları	2.870.137	1.051.480	1.301.045	462.520
Toplam satışlar	202.132.364	53.859.258	296.124.064	100.109.856

20. Faaliyet giderleri

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Araştırma ve geliştirme giderleri	1.105.378	569.521	1.043.926	462.699
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	9.939.564	2.315.781	9.494.169	3.662.333
Genel yönetim giderleri	4.213.480	1.437.994	2.882.314	1.148.041
	15.258.422	4.323.296	13.420.409	5.273.073

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

20. Faaliyet giderleri (devamı)**a) Araştırma ve geliştirme giderleri**

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Personel giderleri	583.335	47.477	450.143	244.877
Proje ve etüd giderleri	-	-	405.494	399.837
İlk madde ve malzeme kullanımları	14.678	14.678	2.392	-
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	427.147	427.147	37.373	(276.485)
Amortisman ve itfa giderleri	13.779	13.778	-	-
Diğer	66.439	66.440	148.524	94.470
	1.105.378	569.520	1.043.926	462.699

b) Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Garanti giderleri (Not 15)	4.005.848	672.065	2.836.644	920.709
Satış nakliye giderleri	1.738.501	406.095	2.317.263	709.830
Personel giderleri	1.312.621	441.833	933.348	379.613
Reklam ve ilan giderleri	828.675	127.712	602.350	251.929
Promosyon giderleri	924.916	258.542	1.900.754	963.463
Fuar ve sergi giderleri	268.941	100.334	283.329	144.883
Akaryakıt giderleri	176.133	63.708	68.565	35.139
Konaklama giderleri	144.145	47.222	121.225	35.632
Prim ve komisyon giderleri	87.941	87.941	38.850	38.850
Taşıt kira giderleri	71.403	24.975	85.693	28.340
Gezici servis yemek ve konaklama giderleri	19.095	2.777	17.067	8.290
Temsil ağırlama giderleri	9.480	180	45.899	-
Gezici servis araç kiralama giderleri	-	-	-	-
Diğer	351.865	82.397	243.182	145.655
	9.939.564	2.315.781	9.494.169	3.662.333

c) Genel yönetim giderleri

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Personel giderleri	1.446.586	624.534	1.050.601	462.534
Dava, icra ve takip giderleri	508.509	2.612	241.369	(38.783)
Amortisman ve itfa giderleri	415.613	153.111	441.360	141.745
Mali ve hukuk müşavirlik giderleri	560.243	358.510	201.513	179.684
Bilgi işlem malzeme giderleri	227.751	43.055	208.031	86.098
Kira giderleri	257.475	92.593	164.139	73.602
Yol ve konaklama giderleri	191.574	63.858	60.602	19.073
Teminat mektubu komisyonları	129.151	53.857	36.697	30.060
Abone ve aidat giderleri	76.111	19.529	78.152	32.817
Akaryakıt giderleri	35.559	11.035	38.435	14.415
Kırtasiye giderleri	27.680	4.214	26.168	8.992
Elektrik giderleri	18.024	4.515	12.397	4.330
Taşıt kira giderleri	5.713	298	39.244	17.957
İnternet giderleri	8.103	3.865	3.794	1.701
Diğer	305.388	2.409	279.812	113.817
	4.213.480	1.437.995	2.882.314	1.148.042

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

21. Niteliklerine göre giderler

Amortisman ile itfa ve tükenme paylarının hesap bazında dökümü aşağıdaki gibidir:

a) Amortisman ve itfa giderleri

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Satışların maliyeti	2.522.155	390.445	2.732.508	1.283.702
Genel yönetim giderleri	415.613	153.111	441.360	141.745
	2.937.768	543.556	3.173.868	1.425.447

b) Çalışanlara sağlanan faydalar

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Maaş ve ücretler	6.200.711	2.141.028	4.869.442	1.876.041
Sosyal güvenlik giderleri	961.744	250.152	1.018.073	395.709
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin giderler	466.883	47.570	1.471.214	752.540
	7.629.338	2.438.750	7.358.729	3.024.290

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

22. Finansal gelirler

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Faiz gelirleri	6.367.756	3.582.144	2.245.163	1.135.018
Kur farkı gelirleri	13.246.820	8.781.978	932.053	412.380
	19.614.576	12.364.122	3.177.216	1.547.398

23. Finansal giderler

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Temmuz – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011	1 Temmuz – 30 Eylül 2011
Kur farkı zararları	11.726.522	8.840.468	5.263.960	4.375.328
Faiz giderleri	2.864.611	1.326.084	407.091	(664.352)
Faktoring komisyon giderleri	4.647.452	1.082.509	52.758	52.759
	19.238.585	11.249.061	5.723.809	3.763.735

24. Vergi varlık ve yükümlülükleri

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı %20’dir. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır.

Transfer fiyatlandırması konusu Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesinin “Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı” başlıklı 13. maddesi ile düzenleme altına alınmış, konu hakkında uygulamaya yönelik ayrıntılı açıklamalara ise “Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğ” de yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca, ilişkili kuruluşlarla/kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel üzerinden mal veya hizmet alımı ya da satımı yapılması durumunda, kazanç transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılmakta ve bu nitelikteki kazanç dağıtımları kurumlar vergisi açısından indirim tabii tutulmamaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde, ilişkili kuruluşlarla yapılan işlemlerden kaynaklanan transfer fiyatlandırması hususu da dahil olmak üzere, incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Şirket, ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeleri sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, SPK Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

24. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle, ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar üzerinden geçerli vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dağılımı aşağıda özetlenmiştir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)		Gelir tablosu ve diğer kapsamlı gelir	
	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	5.969.943	3.583.239	(1.193.989)	(716.648)	(477.341)	813.740
Kıdem tazminatı karşılığı	(1.405.779)	(1.303.786)	281.156	260.757	20.399	26.730
İzin karşılığı	(286.887)	(333.770)	57.377	66.754	(9.377)	15.486
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(765.393)	(929.973)	153.079	185.995	(32.916)	25.227
Stok değerlendirme düzeltmelerinin etkisi	(2.392.316)	(1.025.736)	478.463	205.147	273.316	201.820
Şüpheli alacak karşılığı	(2.505.080)	(2.566.603)	501.016	513.321	(12.305)	40.219
Reeskont düzeltmelerinin etkileri	(684.003)	(233.349)	136.801	46.670	90.131	(7.543)
Garanti gider karşılığı	(5.244.439)	(5.161.229)	1.048.888	1.032.246	16.642	577.035
Faiz tahakkukları	141.285	3.149.995	(28.257)	(629.999)	601.742	(845.343)
Taşınan mali zararlar	-	-	-	-	-	(72.359)
Maddi duran varlık değerlendirme fonu	41.443.301	41.443.301	(2.072.165)	(2.072.165)	-	-
Dava karşılıkları	(455.500)	-	91.100	-	91.100	-
Diğer	(35.452)	41.463	7.090	(8.293)	15.382	(18.577)
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, net			(539.441)	(1.116.215)	576.773	756.435

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

24. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

30 Eylül 2012 ve 2011 tarihleri itibariyle sona eren ara hesap dönemlerine ait, vergi öncesi kar üzerine yasal vergi oranı uygulanarak bulunan vergi gideri ile ilişikteki kapsamlı gelir tablosundaki toplam vergi karşılığı arasındaki mutabakat aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011
Vergi öncesi kar / (zarar)	25.308.419	52.557.628
Geçerli olan kurumlar vergisi oranı %20	(5.061.684)	(10.511.526)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(67.729)	(826.199)
Diğer kalıcı farkların etkisi	149.313	170.572
Vergi gideri	(4.980.100)	(11.167.153)

25. Hisse başına kazanç

Hisse başına kazanç, cari dönem net karının dönem boyunca işlem gören hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesiyle hesaplanır.

Türkiye’de şirketler yeniden değerlendirme artış fonundan veya birikmiş karlardan karşılanmak üzere bedelsiz hisse senedi dağıtımı yoluyla sermayelerini artırma hakkına sahiptir. Hisse başına kazanç hesaplanması sırasında söz konusu artırımlar temettü olarak dağıtılan hisse senetleri olarak kabul edilmişlerdir. Sermayeye eklenen kar payı dağıtımları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Bu nedenle ortalama hisse senedi adedi hesaplanırken bu tür hisselerin tüm yıl boyunca dolaşımında olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple hisse başına düşen karı hesaplamakta kullanılan hisse adedinin ağırlıklı ortalaması geriye dönük etkiler de göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011
Dönem boyunca mevcut olan hisselerin ağırlıklı ortalama sayısı (*) (her biri 1 TL)	105.000.000	105.000.000
Net dönem karı	20.328.319	41.390.475
Hisse başına kazanç (tam TL)	0,1936	0,3942

(*) Şirket, 16 Mayıs 2012 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı’nda 55.950.000 TL olan sermayesini 105.000.000 TL’ye bedelsiz olarak arttırmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

26. İlişkili taraflar açıklamaları

Şirket, faaliyetleri esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapmaktadır. İlişkili taraflar ile önemli bakiyelerin detayı aşağıdaki gibidir:

(a) İlişkili taraflardan alacaklar/borçlar:

30 Eylül 2012						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Kısa vadeli		Alacaklar		Borçlar	
	Ticari	Ticari olmayan	Uzun vadeli		Kısa vadeli	
			Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ortaklar						
Ereğli Tekstil Turizm San. Tic. A.Ş.(1)	-	-	-	-	-	2.125.804
Diğer (1)	-	1.040.218	-	-	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	-	-	-	-	142.194	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş. (2) (*)	-	-	-	82.425.792	4.978	-
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş.	144.402	-	-	-	-	-
Tümosan Döküm A.Ş. (2)	-	-	-	-	434.448	-
	144.402	1.040.218	0	82.425.792	581.620	2.125.804

31 Aralık 2011						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Kısa vadeli		Alacaklar		Borçlar	
	Ticari	Ticari olmayan	Uzun vadeli		Kısa vadeli	
			Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari Olmayan
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	87.310	-	-	-	-	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş. (2)(*)	-	-	-	60.975.839	-	4.978
Diğer						
Ortaklardan alacaklar (1)	-	898.933	-	-	-	-
	87.310	898.933		60.975.839		4.978

- (1) Ortak
(2) Nihai ortak (Albayrak Grup) tarafından kontrol edilen şirketler

(*) Şirket'in uzun vadeli ticari olmayan alacakları Albayrak Grup şirketlerine ileriki dönemlerde iştirak etmek amacıyla verilmiş avanslardan oluşmaktadır. Bu verilen avanslara ilişkin 30 Haziran 2012 tarihi itibarıyla yıllık %9 olan faiz oranı Şirket'in dış borçlanma maliyetleri dikkate alınarak %17,5'e çıkartılmıştır. Bu faiz oranları üzerinden sırasıyla 30 Eylül 2011 tarihi itibarıyla sona eren geçmiş döneme ait 723.195 TL, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait 3.129.398 TL ve 30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla sona eren cari döneme ait 6.179.095 TL tutarında faiz tahakkuk ettirilmiştir.

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alınan ve/veya ilişkili taraflara verilen herhangi bir teminat yoktur.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

26. İlişkili taraflar açıklamaları (devamı)

(b) İlişkili taraflarla yıl boyunca yapılan işlemler:

Hizmet ve diğer alımlar

	1 Ocak – 30 Eylül 2012	1 Ocak – 30 Eylül 2011
Net Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. (b)	225.000	283.100
Yeşil Adamlar Atık Yönetimi A.Ş.(1) (c)	-	54.000
Güneş Albayrak Turizm Sey. San. ve Tic. A.Ş. (c)	-	15.000
Albayrak Holding A.Ş.(1) (c)	1.469	-
Tümosan Döküm A.Ş. (d)	421.100	-
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş.(c)	480	-
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (a)	778.981	428.839
Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş. (c)	-	7.280
	1.427.030	788.219

(1) Albayrak Grubu tarafından kontrol edilen şirket

- (a) Şirket bu firmadan bilgi işlem hizmeti almaktadır.
- (b) Şirket bu firmadan reklam hizmeti almaktadır.
- (c) Diğer alımlar
- (d) Şirket bu firmadan kalıp temin etmektedir.

Satışlar ve diğer gelirler

	1 Ocak - 30 Eylül 2012			1 Ocak - 30 Eylül 2011		
	Faiz	Kira	Diğer	Faiz	Kira	Diğer
Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş.	6.179.095	-	-	723.195	-	-
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş.	-	-	50.097	-	-	81.530
Güneş Albayrak Turizm Sey. San. ve Tic. A.Ş.	-	-	-	-	20.299	-
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (a)	-	40.894	-	-	-	-
Kademe Atık Teknolojileri San. A.Ş.	-	546.739	-	-	-	-
Tümosan Döküm A.Ş.	-	38.231	33.497	-	-	-
Varaka Kağıt Üretim A.Ş.	-	3.600	-	-	-	-
	6.179.095	629.464	83.594	723.195		

Üst yönetime sağlanan faydalar

30 Eylül 2012 tarihi itibarıyla üst yönetime sağlanan fayda ve menfaatlerin toplamı 672.632 TL'dir (30 Eylül 2011 – 560.587 TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları

Şirket'in başlıca finansal araçları banka kredileri, finansal kiralama yükümlülükleri, faktoring yükümlülükleri, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal araçların ana amacı Şirket'in faaliyetleri için finansman sağlamasıdır. Şirket bunların dışında faaliyetlerinin sonucu olarak ortaya çıkan ticari alacaklar ve borçlar gibi finansal araçlara sahiptir.

Şirket'in finansal araçlarının doğurduğu temel riskler faiz oranı riski, yabancı para riski, kredi riski ve likidite riskidir. Yönetimin bu risklerin yönetimiyle ilgili politikaları aşağıda özetlenmiştir. Şirket, ayrıca bütün finansal araçlarının pazar değeri riskini de göz önünde bulundurmaktadır.

Sermaye yönetimi

Şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını arttırmayı hedeflemektedir. Şirket'in sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 19 numaralı notta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Şirket'in üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Şirket, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmayı amaçlamaktadır.

Şirket sermayeyi borç/özkaynaklar oranını kullanarak izler. Bu oran net borcun toplam özkaynaklara bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi finansal borçlar, ticari ve diğer borçlar ile kısa ve uzun vadeli diğer yükümlülükleri içerir) düşülmesiyle hesaplanır.

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Toplam borçlar	171.492.316	136.598.431
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler	534.975	288.474
Net borç	170.957.341	136.309.957
Toplam özkaynaklar	152.940.189	142.016.130
Borç özkaynak dengesi	(18.017.152)	5.706.173
Net finansal borç / özsermaye oranı	%(112)	%96

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Faiz oranı riski

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 itibariyle Şirket'in değişken faizli kredisi bulunmadığı için faiz oranı riski taşımamaktadır.

Yabancı para riski

Şirket başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır ve bu kur riski genellikle Avro ve ABD Doları cinsi ticari alacaklar, ticari borçlar ve finansal borçlardan kaynaklanmaktadır. Şirket bu riski en aza indirmek için, finansal pozisyonunu, nakit giriş/çıkışlarını detaylı nakit akım tablolarıyla izlemektedir.

Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibari ile net döviz pozisyonu aşağıdaki gibidir:

Toplam bazında	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
A.Döviz cinsinden varlıklar	2.602.741	292.128
B.Döviz cinsinden yükümlülükler	(21.485.626)	(37.460.924)
Net döviz pozisyonu (A+B)	(18.882.885)	(37.168.796)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibari ile yabancı para pozisyonu detayları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2012								
	ABD Doları	TL Karşılığı	Avro	TL karşılığı	GBP	TL karşılığı	CHF	TL karşılığı	Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	170.037	303.465	9	21	-	-	-	-	303.486
Ticari alacaklar	579.798	1.034.765	466.214	1.076.255	55.174	159.651	15.000	28.583	2.299.254
Dönen varlıklar	749.835	1.338.230	466.223	1.076.276	55.174	159.651	15.000	28.583	2.602.740
Toplam varlıklar	749.835	1.338.230	466.223	1.076.276	55.174	159.651	15.000	28.583	2.602.740
Kısa vadeli finansal borçlar ve faktoring borçları	6.165.139	11.002.923	-	-	-	-	-	-	11.002.923
Ticari borçlar	72.749	129.835	4.225.792	9.755.242	-	-	-	-	9.885.077
Kısa vadeli yükümlülükler	6.237.888	11.132.758	4.225.792	9.755.242	-	-	-	-	20.888.000
Uzun vadeli finansal borçlar	334.861	597.627	-	-	-	-	-	-	597.627
Uzun vadeli yükümlülükler	334.861	597.627	-	-	-	-	-	-	597.627
Toplam yükümlülükler	6.572.749	11.730.385	4.225.792	9.755.242	-	-	-	-	21.485.627
Net yabancı para pozisyonu	(5.822.914)	(10.392.155)	(3.759.569)	(8.678.966)	55.174	159.651	15.000	28.583	(18.882.887)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

				31 Aralık 2011	
	ABD Doları	TL karşılığı	Avro	TL karşılığı	Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	2	4	10.016	24.477	24.481
Ticari alacaklar	141.189	266.692	-	-	266.692
Dönen varlıklar	141.191	266.696	10.016	24.477	291.173
Toplam varlıklar	141.191	266.696	10.016	24.477	291.173
Kısa vadeli finansal borçlar ve faktöring borçları	6.379.971	12.051.127	-	-	12.051.127
Ticari borçlar	-	-	6.800.522	16.619.116	16.619.116
Kısa vadeli yükümlülükler	6.379.971	12.051.127	6.800.522	16.619.116	28.670.243
Uzun vadeli finansal borçlar	4.653.863	8.790.681	-	-	8.790.681
Uzun vadeli yükümlülükler	4.653.863	8.790.681	-	-	8.790.681
Toplam yükümlülükler	11.033.834	20.841.808	6.800.522	16.619.116	37.460.924
Net yabancı para pozisyonu	(10.892.643)	(20.575.112)	(6.790.506)	(16.594.639)	(37.169.751)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Döviz kuru duyarlılık tablosunun kar/zarar bölümünde 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle TL'nin aşağıda belirtilen yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi durumunda kapsamlı gelir tablosunun ne şekilde etkileneceği sunulmuştur. Analiz yapılırken, başta faiz oranları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibariyle döviz kuru duyarlılık analizi tablosu aşağıdaki gibidir:

		30 Eylül 2012	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın Değer Kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(1.039.215)	1.039.215
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(1.039.215)	1.039.215
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(867.897)	867.897
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(867.897)	867.897
Toplam net etki		(1.907.112)	1.907.112
		31 Aralık 2011	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı Paranın Değer Kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(2.057.511)	2.057.511
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(2.057.511)	2.057.511
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(1.659.464)	1.659.464
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(1.659.464)	1.659.464
Toplam net etki		(3.716.975)	3.716.975

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Kredi riski

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Şirket'e finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Şirket yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla işlemlerini gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda, yeterli teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Şirket'in maruz kaldığı kredi riskleri ve müşterilerin kredi dereceleri devamlı olarak izlenmektedir. Kredi riski, müşteriler için belirlenen ve Şirket yönetimi tarafından incelenen ve onaylanan sınırlar aracılığıyla kontrol edilmektedir.

Ticari alacaklar çok sayıda müşterileri kapsamaktadır. Müşterilerin ticari alacak bakiyeleri üzerinden devamlı kredi değerlendirmeleri yapılmaktadır.

30 Eylül 2012 itibari ile	Ticari alacaklar		Alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	144.402	59.717.048	83.324.726	-	-	-
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	43.223.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	144.402	58.486.778	83.324.726	-	-	525.143
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.230.271	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	2.505.080	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	(2.505.080)	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

31 Aralık 2011 itibari ile	Alacaklar					
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	87.310	34.052.080	61.874.772	-	-	286.715
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	35.684.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	87.310	33.792.500	61.874.772	-	-	286.715
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	259.580	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	2.566.603	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	(2.566.603)	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

- (1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.
(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların vade detayı aşağıdadır:

	30 Eylül 2012	31 Aralık 2011
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	324.362	57.628
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	266.373	201.952
Vadesi üzerinden 3-6 ay geçmiş	160.064	-
Vadesi üzerinden 6 ay-5 yıl geçmiş	479.472	-
	1.230.271	259.580

Likidite riski

Likidite riski Şirket'in net fonlama ihtiyaçlarını karşılayamama riskidir. Likidite riski, kredi kuruluşlarıyla önceden belirlenmiş kredi limitleri kapsamında dengelenen nakit girişi ve çıkışları aracılığıyla yönetilmektedir.

Finansal yükümlülüklerinin vadelerine göre kırılımı bilanço tarihinden vade tarihine kadar geçen süre dikkate alınarak gösterilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

27. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Aşağıdaki tablo Şirket'in 30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin vadelerine göre durumunu göstermektedir.

30 Eylül 2012	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	66.799.869	45.333.796	19.019.633	4.524.759	-	68.878.188
Ticari borçlar	68.284.868	69.249.151	-	-	-	69.249.151
İlişkili taraflara borçlar	2.707.424	2.267.998	-	-	1.016.068	3.284.066
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	20.211.236	20.211.236	-	-	-	20.211.236
Total	158.003.397	137.062.181	19.019.633	4.524.759	1.016.068	161.622.642

31 Aralık 2011	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	36.323.049	15.670.565	11.389.845	10.457.184	-	37.517.594
Ticari borçlar	85.860.314	87.135.644	-	-	-	87.135.644
İlişkili taraflara borçlar	4.978	4.978	-	-	-	4.978
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.493.445	3.493.445	-	-	-	3.493.445
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	717.690	-	-	717.690	-	717.690
Total	126.399.476	106.304.632	11.389.845	11.174.874	-	128.869.351

28. Finansal araçlar (Gerçeğe uygun değer açıklamaları ve finansal riskten korunma muhasebesi çerçevesindeki açıklamalar)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Nakit ve nakit benzerleri gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmektedir. Ticari ve ilişkili taraflardan alacaklar iskonto edilmiş değerleri ile kaydedilmekte ve gerçeğe uygun değerlerinin defter değerlerine yaklaştığı varsayılmaktadır.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar, finansal borçlar ve diğer parasal yükümlülüklerin iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte gerçeğe uygun değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmekte olup yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

30 Eylül 2012 tarihinde sona eren döneme ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal araçlar (Gerçeğe uygun değer açıklamaları ve finansal riskten korunma muhasebesi çerçevesindeki açıklamalar) (devamı)

Gerçeğe uygun değer hiyerarşi tablosu

Şirket, gerçeğe uygun değeri bedeli belirlemekte ve göstermekte aşağıdaki hiyerarşiyi kullanmaktadır;

Seviye 1: Etkin piyasalarda kote edilen özdeş varlık ve yükümlülükler,

Seviye 2: Finansal tablolara yansıtılan gerçeğe uygun değer üzerinde önemli etkisi olabilecek girdilerin direkt ve endirekt olarak gözlemlenmesi,

Seviye 3: Finansal tablolara yansıtılan gerçeğe uygun değer üzerinde önemli etkisi olabilecek girdilerin gözlemlenebilir piyasa verileri olmaksızın belirlenmesi.

30 Eylül 2012 ve 31 Aralık 2011 tarihleri itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ya da yükümlülükleri bulunmamaktadır.

29. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.